

STATUUT VOOR DE ZORGVRIJWILLIGERS

Vooraf

Bij dit korte statuut horen onderliggende stukken waarin allerlei details nader geregeld worden. Deze documenten zijn nu nog niet beschikbaar. Ze worden in de loop van de tijd samengesteld, mede op basis van de ervaringen in de praktijk.

Wat betreft de hier gehanteerde begrippen:

Met *gasten* worden mensen bedoeld aan wie het hospice onderdak biedt in de laatste fase van hun leven.

Hun verwanten en vrienden die vaak ook mantelzorg verlenen, worden *naasten* genoemd. Met de term *vrijwilligers* worden de mensen bedoeld die een deel van de zorg voor de gasten op zich nemen en in direct contact met hen staan. Het hospice zal zeker ook andere categorieën vrijwilligers nodig hebben (bijvoorbeeld voor de administratie, het onderhoud van gebouw en tuin), maar over hen handelt dit statuut niet.

De basis

Het hospice draait *om* de gasten en draait *op* de inzet van de vrijwilligers. Naast de professionele zorgverleners met hun specifieke deskundigheid en bevoegdheid zijn het de vrijwilligers die samen met hun naasten de gasten verzorgen. De naasten doen dit op grond van een relatie; de vrijwilligers op grond van een eigen keuze. Vrijwilligerswerk in het hospice is weliswaar zwaar, maar ook verrijkend. Zwaar, omdat het naar zijn aard plaats vindt in de sfeer van sterven en dood en omdat van de vrijwilligers veel openheid, fijngevoeligheid en flexibiliteit gevraagd wordt om telkens nieuwe zorgrelaties aan te gaan die een unieke inspanning en inzet vragen. Verrijkend, omdat het gebaseerd is op medemenselijkheid. Het werk wordt gedragen door een dubbele verwondering: dat er mensen zijn die niet weglopen bij het sterven van anderen die zij tot dat moment niet kenden en dat er mensen zijn met zoveel vertrouwen dat zij vreemden toe durven laten in de intimiteit van hun heengaan.

Dienstrooster en aantal vrijwilligers

Het is de bedoeling dat er 24 uur per dag tenminste twee medewerkers aanwezig zijn in het hospice. Voor een deel wordt deze aanwezigheid ingevuld door de coördinatoren en andere professionele zorgverleners. Maar het zijn vooral de vrijwilligers die dit mogelijk maken. Zij hebben een dienst van 4 aaneengesloten uren. De vrijwilligersdiensten beginnen dagelijks om 07.00 uur 's ochtends en lopen door tot 23.00 uur in de avond. Dat betekent dat er per week ca. 40 diensten zijn in te vullen, waarbij van de vrijwilligers de bereidheid gevraagd wordt twee diensten per week op zich te nemen. Om de absentie in verband met vakantie en eventuele ziekte of verhindering op te kunnen vangen, zal het aantal vrijwilligers ongeveer het dubbele moeten zijn van het aantal diensten (dat wil zeggen een groep van 40 tot 50 personen). Op verschillende manieren zullen zij worden geworven: via maatschappelijke instellingen (bijvoorbeeld het Steunpunt Mantelzorg, de Unie van Vrijwilligers, de Vrijwilligerscentrale, de kerken en andere religieuze gemeenschappen), via directe aanmelding bij het bestuur en in reactie op wervingscampagnes vanuit het hospice.

Taken van de vrijwilligers

1. Gastvrouw/-heer zijn en er aan bijdragen dat het hospice functioneert zoals het bedoeld is, namelijk als een veilig thuis voor mensen die gaan sterven en voor hun naasten.
2. Aanwezig zijn, dat is het belangrijkste 'instrument' van de vrijwilligers. Daardoor wordt medemenselijkheid zichtbaar in een situatie die als onmenselijk ervaren kan worden. Dat gebeurt onder andere door het assisteren bij de verzorging van de gasten, het desgewenst bieden van een luisterend oor aan de gasten en hun naasten, de zekerheid geven dat er iemand aanwezig is op wie zij in noodsituaties kunnen terug vallen en het zorgvuldig helpen onderhouden van de leefomgeving.
3. Een rustige omgeving creëren, waarin er voldoende tijd is voor wat gedaan moet worden en voor contacten. Dat sluit ook in: ruim op tijd komen en/of wat later weggaan om een goede overdracht van de noodzakelijke informatie mogelijk te maken bij het begin en het eind van de dienst.
4. Het waken bij de gasten en het observeren van hen en hun naasten. Aandacht moet besteed worden aan de verslaglegging van deze bevindingen aan de coördinator of aan de vrijwilliger die de volgende dienst voor zijn rekening neemt.
5. Het vergt fijngevoeligheid en ervaring om te kunnen bepalen wanneer de vrijwilliger taken moet overnemen en waar zij/hij juist terug moet treden of hooguit stimuleren. Het is zeer belangrijk dat de vrijwilligers beseffen wat zij niet moeten of mogen doen:
  - geen medische of andere handelingen uitvoeren die in de B.I.G.-regeling als voorbehouden verrichtingen worden aangemerkt.
  - geen risicovolle handelingen uitvoeren, ook als die door familie of verwanten wel verricht worden. In twijfelgevallen raadplegen de vrijwilligers hierover de coördinator.
  - niet ongewenst de taak van familie of vrienden overnemen.

Eisen die aan de vrijwilligers gesteld worden

1. Van iedere aspirant vrijwilliger wordt de bereidheid gevraagd een aanmeldingsgesprek te hebben met een lid van het bestuur en/of de coördinator. De aanstelling van de vrijwilligers blijft de verantwoordelijkheid van het bestuur van het hospice.
2. De vrijwilligers hebben de "basiscursus Vrijwillige Terminale Zorg" gevolgd. Deze wordt gegeven door het Steunpunt Mantelzorg in Purmerend. Een uitzondering kan gemaakt worden voor degenen die elders een vergelijkbare cursus gevolgd hebben of beroepshalve vertrouwd zijn met terminale zorg, zulks ter beoordeling van het bestuur.
3. De vrijwilligers aanvaarden de leiding van de coördinator en zijn in principe bereid en in staat twee perioden van 4 uur per week te besteden aan het werk in het hospice.

Rechten van de vrijwilligers

1. Het bestuur van het hospice sluit de relevante verzekeringen af, zodat de vrijwilligers tijdens hun werk in het hospice verzekerd zijn.
2. De kosten van de voorbereidende cursus bij het Steunpunt Mantelzorg komen voor rekening van het hospice.
3. Er is gerichte aandacht voor het geestelijke en lichamelijke welzijn van de vrijwilligers. Individuele gesprekken met elkaar en met de coördinator bieden gelegenheid om ervaringen te delen en te verwerken. Daarnaast worden regelmatig evaluatiebijeenkomsten georganiseerd, waar de aanwezigheid van alle vrijwilligers verwacht wordt.
4. Aan vrijwilligers die een bepaalde periode naar wederzijdse tevredenheid functioneren, wordt de mogelijkheid geboden bij het Steunpunt Mantelzorg voor rekening van het hospice een vervolgcursus te volgen.
5. In redelijkheid gemaakte kosten (bijvoorbeeld reiskosten) worden vergoed.